

art3

www.aku.sk

Forum per tasti 2018

s. 4

Thomas Orrow Comics Fest / vol. 2

s. 10

Naši herci v Poděbradoch zažiarili

s. 14

<< Viacerí vyznavači kvalitného filmového umenia prijali 19. apríla pozvanie vedúceho katedry filmovej dokumentárnej tvorby Akadémie umení Mgr. art. Lubomíra Viludu, ArtD. na premiéru slovenského filmu Dubček v banskobystrickom multiplexe Cinemax. Premiéra sa uskutočnila za prítomnosti režiséra Laca Halamu a hlavného predstaviteľa herca Adriana Jastrabana. Na zábere zľava Martin Palúch, Peter Neved'al (producent), Laco Halama a M. Kaliňák (strih).

Foto (vb)

Nová kniha pohľadov na naše divadlo v období 1989 – 2015

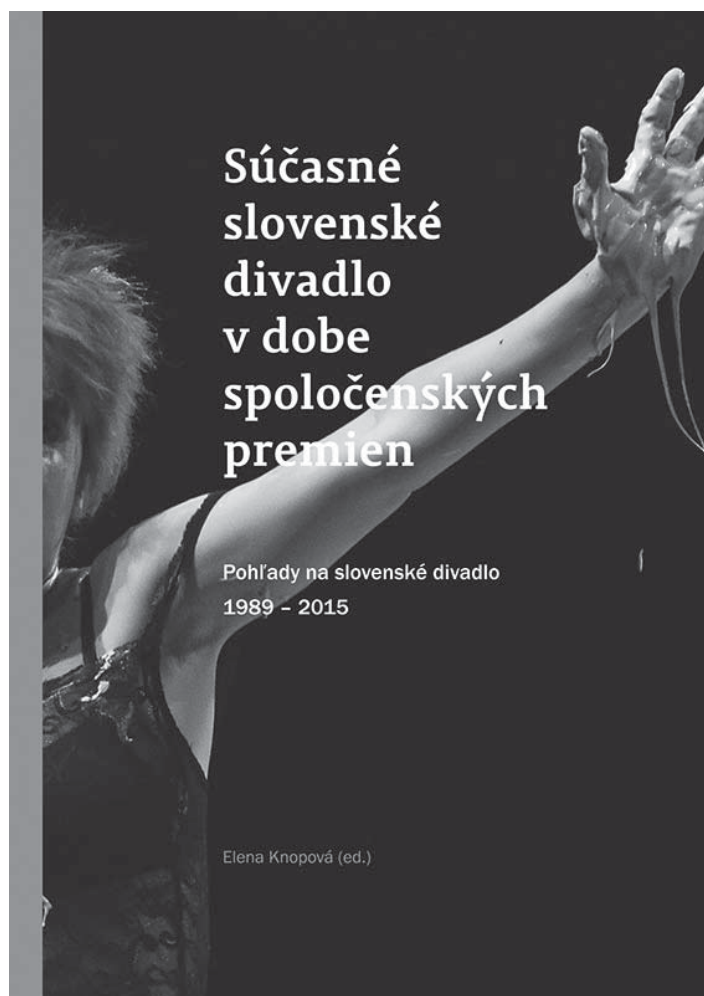
Súčasnú slovenské divadlo v dobe spoločenských premien/Pohľady na slovenské divadlo 1989 – 2015 – to je názov publikácie, ktorej editor-kou je riaditeľka Ústavu divadelnej a filmovej vedy SAV, samostatná vedecká pracovníčka a pedagogička AU v Banskej Bystrici PhDr. Elena Knopová, PhD. a ktorá vyšla nedávno vo Vede - vydavateľstve SAV.

Miroslava Ballaya dopĺňa pohľad na nové tendencie uplatňujúce sa v slovenskom divadle, o činnosti kultúrnych centier ako platforiem pre nezávislé divadlo a tvorbu. Jednotlivé kapitoly monografie vznikali na základe niekoľkoročného výskumu ich autorov. Knižnú novinku slávnostne uviedli do života začiatkom mája vo Vydavateľstve Veda v Bratislave.

(ba, in), foto (in)

Vývin v spoločenskom kontexte Kolektívna monografia zachytáva pomerne široký záber spracovaných tém a javov, je tiež len príspevkom k jeho celistvejším poznaniu. Metodologicky nahliada na domáci divadelný vývin v kontexte širších spoločenských pohybov. Divadlo predstavuje ako umenie aj inštitúciu, ktoré na spoločenské dianie citlivo reagovali, zanechávajú správu o duchu a pociť doby. Mnohé z toho čo ponúka, je novým, dobovo nezaťaženým pohľadom na udalosti minulé, ale naznačuje aj ďalší vývin a smerovanie.

Miloš Mistrík a Andrej Maťašík v úvodnej kapitole zachytávajú vývin súčasného slovenského divadla cez optiku kontinuálnych a diskontinuálnych procesov, ktoré v ňom prebiehali od konca 70. rokov 20. storočia. Elena Knopová nadviazala kapitolou venovanou činohernej dramaturgii a inscenáciám v kamenných divadlách po roku 2000. Charakterizuje zmenené funkcie divadelnej dramaturgie, vzťah dramaturgie k prekladu, slovenskej dráme, divákovi. Podobne Michaela Mojžišová zachytáva v tretej kapitole vývin operného divadla na Slovensku po roku 2000. Nadežda Lindovská sa vo svojej kapitole venuje viacerým prejavom v súčasnom slovenskom divadle, ktoré smerujú k uplatňovaniu plurality a následne divadlu rôznych identít či diskurzov. Kapitola

Pocta Ivanovi Palúchovi

Zaživa na amfiteátri... Občianske združenie Banská Bystrica v spolupráci s AU v Banskej Bystrici a Mestom Banská Bystrica usporiadalo 3. ročník filmovej prehliadky venovanej výraznej opsobnosti slovenského herectva pod názvom Pocta Ivanovi Palúchovi. Dejiskom sa stala kinosála Múzea SNP a v programe sa ocitla prehliadka humoru vo filmoch študentov AU, večer s Marianou Čengel Solčanskou a jej filmová snímka Obhliadka, ďalej spomienky na Ivana Palúcha s Rastom Piškom a Kateřinou Javorskou a premietnutie filmu Zabitá neďele z roku 1969.

Mgr. Martin Palúch, PhD. v kinosále Múzea SNP besedoval s režisérkou Mgr. art Marianou Čengel Solčanskou, PhD.

Štipendijné programy Monbukagakusho: MEXT

Veľvyslanectvo Japonska v SR vypísalo výberové konania na tri vládne štipendijné programy Monbukagakusho: MEXT.

Ide o programy:

- štipendium pre absolventov stredných škôl (celé Bc. štúdium v Japonsku: 5 - 7 rokov s možnosťou prolongácie na magisterské a PhD. štúdium) - uchádzať sa môžu už študenti v poslednom ročníku SŠ;
- nadstavbové odborné štúdium pre absolventov stredných škôl (najmä technické a umelecké odbory: 3-ročné) - uchádzať sa môžu už študenti v poslednom ročníku SŠ;

- štipendium pre absolventov ostatných odborov (postgraduálne štipendium pre absolventov vysokých škôl: 2-ročné)
- uchádzať sa môžu už študenti končiaci bakalárske, magisterské štúdium VŠ alebo absolventi VŠ. Bližšie informácie o programoch, termíny uzávierok a downloady formulárov sa nachádzajú na oficiálnej stránke http://www.sk.emb-japan.go.jp/itprtop_sk/index.htm.

(in)

Forum per tasti 2018

V dňoch 24. 4. – 17. 5. 2018 sa na pôde Fakulty múzických umení Akadémie umení v Banskej Bystrici konal 11. ročník medzinárodného festivalu klavírneho umenia a 3. medzinárodná klavírna súťaž Forum per tasti 2018.

Organizátorom festivalu Forum per tasti 2018 bola Akadémia umení v Banskej Bystrici, prezidentom medzinárodnej súťaže bol rektor Akadémie umení, prof. PaedDr. MgA. et Mgr. Vojtech Didi. Garantkou a hlavnou organizátorkou podujatia bola prof. Mgr. art. Zuzana Niederdorfer, ArtD., organizačný štáb tvorili doc. Mgr. art. Eva Cáhová, ArtD. a doc. MgA. Jana Škvarková, ArtD.

Popri koncertoch odznela i prednáška

Festival otvoril koncert klaviristky Zuzany Niederdorfer a koncert mladých banskobystrických umelcov, pedagógov FMU AU (Michael Berki, Marta Nemcová, Zulfižar Zázrivá a Zuzana Výboštoková), podujatie ukončil. V rámci festivalu

sa uskutočnili ďalšie koncerty (vystúpenie Emila a Maxa Wellerovcov z Rakúska, koncert víťazov medzinárodnej súťaže, ktorý sa konal na Radnici mesta Banská Bystrica) a v rámci festivalu odznela odborná prednáška doc. MgA. Jany Škvarkovej, ArtD.

Na medzinárodnú klavírnú súťaž bolo prihlásených 22 klaviristov z 12 krajín sveta (Japonsko, Čína, Južná Kórea, Singapur, Azerbajdžan, Ruská federácia, Fínsko, Poľsko, Slovensko, Rakúsko, Slovinsko, Bosna a Hercegovina). Súťaž prebiehala v 2 kategóriách (1. kategória do 19 rokov a 2. kategória do 26 rokov). Súťaž v 1. kategórii bola jednokolová, v 2. kategórii trojokolová, pričom v každej z nich bola povinná skladba slovenského autora. Výkony mladých klaviristov hodnotila odborná porota zostavená z významných umelcov a pedagógov: Eike Straub - Rakúsko (predseda), Joanna Domańska - Poľsko, Uta Weyand - Nemecko, Jan Jiraský - Česká republika, Aleš Solárik - Slovensko, Zuzana Niederdorfer - Slovensko.

Udelené ceny:

Čestné uznanie pre najmladšieho účastníka získala Alyssa Kok (Singapur), Cenu Hudobného fondu za najlepšiu interpretáciu slovenskej skladby (Eugen Suchoň: Horalská suite, 2. časť Nocturno) získal Nejc Kamplet (Slovinsko).

Ocenení v 1. kategórii - 1. cena: Nariman Amiraslanov (Azerbajdžan), 2. cena: Melika Buza (Bosna a Hercegovina), 3. cena: Alyssa Kok (Singapur).

Ocenení v 2. kategórii - čestné uznania: Huang Han (Čína), Hanako Ogasawara (Japonsko), finalista - 4. miesto: Miloš Biháry (Slovensko), 3. cena: Gabriela Stanisz (Poľsko), Olena Miso (Ukrajina), 2. cena: neudelená, 1. cena: Tymoteusz Bies (Poľsko), Nejc Kamplet (Slovinsko). Porota udelila aj špeciálne ceny. Cenu Štátnej opery v Banskej Bystrici - koncert s orchestrom - získal Tymoteusz Bies (Poľsko), Cenu Štátneho komorného orchestra Žilina - koncert s orchestrom - získal Nejc Kamplet (Slovinsko). Medzinárodnú súťaž podporili Akadémia umení v Banskej Bystrici, Fakulta

múzických umení AU v Banskej Bystrici, Fond pre podporu umenia, Hudobný fond, prof. Zuzana Niederdorfer, PRO vydavateľstvo, Rotary klub Banská Bystrica, Mesto Banská Bystrica, Štátna opera Banská Bystrica, Štátny komorný orchester Žilina, Komunitná nadácia Zdravé mesto. Festival mal vysokú umeleckú i organizačnú úroveň. Bol veľkým prínosom nielen pre študentov Akadémie umení, ale aj pre žiakov a pedagógov Konzervatória J. L. Bellu v Banskej Bystrici, Základnej umeleckej školy J. Cikkeru v Banskej Bystrici a tiež pre širokú verejnosť, ktorá podujatia festivalu navštívila.

Doc. MgA. Jana Škvarková, ArtD., foto a.a., (vb)

← Účastníci súťaže

↑ Prof. Mgr. art. Zuzana Niederdorfer, ArtD. sa pred svojím recitátom prihovarila publiku

←↑ Najmladší účastníci festivalu Max a Emil Wellerovci z Rakúska

Úspešné operné premiéry

Stalo sa už tradíciou, že na záver akademického roka katedra vokálnej interpretácie – Operné štúdio FMU AU (vedúca katedry prof. Mgr. art. Mária Tomanová, ArtD.) v spolupráci s katedrou orchestrálnych nástrojov a katedrou kompozície a dirigovania zboru, tiež za finančnej podpory Tatra banky naštudujú operné predstavenie, ktoré premiérú aj pre verejnosť.

Tohto roku to bola Figarova svadba W. A. Mozarta v Robotníckom dome v Banskej Bystrici 9. mája 1. premiéra, 10. mája 2. premiéra. Rozsah diela tohto hudobného génia bol dokonalý v mnohých žánroch, ale kľúč k podstate jeho štýlu je práve v operách. Mozart bol obdarený zvláštnou schopnosťou, ktorou vedel čo najpresnejšie vystihnúť každú náladu, situáciu a povahu každej osoby, mal bystrý postreh, ktorým veľmi jemne diferencoval

charaktery ľudí i charakter prostredia, v ktorom sa dej odohrával a operné postavy v ňom.

Aplauz speváckym a hereckým výkonom

Priebeh naštudovania Figarovej svadby sa niesol v pokojnej atmosfére pod vedením skúsených pedagógov. Hudobné naštudovanie – doc. Mgr. art. Pavol Tužinský, ArtD. a Mgr. Igor Bulla, réžia – Mgr. Igor Šimeg, korepetície – Mgr. art. Zulfizar Zazrivá, PhD. a Mgr. Bohdan Koval. Študenti prejavovali potrebný entuziazmus a overili si v praxi svoj interpretačný potenciál. Všetci inscenátori v priebehu skúšok podnecovali umelecké ambície študentov, začo sa odvdáčili výbornými výkonmi nielen im, ale aj prítomnému obecenstvu, ktoré naplnilo sálu Robotníckeho domu a odmenilo ich spevácke a herecké výkony nadšeným potleskom. Ten patril za spoľahlivý výkon aj orchestru FMU AU Camerata

Novisoliensis pod taktovkou dirigenta Pavla Tužinského. V jednotlivých postavách sa predstavili – FIGARO: Gabriel Sároszy / Michal Radošinský, ZUZANA: Lenka Ruriková / Michaela Tonková, GRÓF: Marek Pružinec / Martin Popovič, GRÓFKA: Katarína Kuručová / Anna Ciganocová, PÁŽA: Jana Nemčková, BARBARINA: Alžbeta Serdelová / Veronika Nebesníková, MARCELINA: Jana Karasová / Lucia Kostúrová, BARTOLO: Andrej-Marek Kaňa, DOŇA CURZIA: Lenka Jombíková / Kristína Magátová, BASILIO: Peter Račko / Tomáš Ondriaš, ZBOR: študentky Katedry vokálnej interpretácie.

Doc. Ján Zemko

Letný prieskum FVU 2017 – 2018

Fakulta výtvarných umení (GRAFIKA | INTERMÉDIÁ A DIGITÁLNE MÉDIÁ | MALBA | SOCHÁRSTVO A PRIESTOROVÁ TVORBA) Akadémie umení v polovici mája opäť raz pozvala záujemcov na prehliadku semestrálnych prác, ktorá sa uskutočnila v priestoroch fakulty. Trvala tri dni a hneď v prvý deň boli pedagógovia fakulty k dispozícii všetkým návštevníkom v priestoroch svojich ateliérov.

Za slušné Slovensko v Galérii FX

V Galérii FX sme v predvečer podujatia zastihli pri inštalácii netradičnej výstavy Dominiku Kolačkovskú z 3. ročníka IDM FVU. Cestujúca verejnosť zo železničných či autobusových staníc dobre pozná informačné tabule Pragotron, zostavených z výsuvných listových jednotiek a riadených pomocou kódových bubienkov, ktoré sa prispôbovali

kódu, nastavenom na riadiacom pulte. Pult bol reléový, motorčeky v tabuliach, ktoré otáčajú listy s informáciami, sú napájané napetím 110 V. Riadiaci pult bol na nádražiach zväčša umiestnený v dopravnej kancelárii, kde bola aj kontrolná tabuľa, aby mal dispečer prehľad o celom zariadení. Listové preklápacie informačné tabule, údajne vynález firmy Elektročas z roku 1969, boli navrhnuté ako informačný systém pre železničné a autobusové stanice a letiská. Centrálné ovládané tabule boli umiestnené v hale i v podchodoch a na nástupištiach a nahradily tak funkciu živého staničného informátora i rôzne manuálne ovládané systémy. „Sama som sa zúčastňovala protestných pochodov Za slušné Slovensko, ktoré sa diali na Slovensku po známych udalostiach.“ hovorí Dominika. „A tieto archívne Pragotроны zo železničných staníc, ktoré mi v počte okolo 50 kusov poskytol môj známy a ktorý

ich má od ŽSR, mi poslúžili na realizáciu môjho zámeru. Chcela som ním vyjadriť to, že všetky mestá boli istým spôsobom počas pochodov prepojené a toto prepojenie bolo možné na mojej výstave vidieť v tom, ako sa tie mestá v jednotlivých Pragotronoch otáčajú. Znázorňujú tiež to, že nám nestačí to, čo sa doteraz udialo a chceme, aby sa veci, ktoré nás trápia, ďalej riešili. A ako sa to rýchlo otáča, to symbolizuje rýchlosť a silu toho procesu. Zariadenia ukazujú názvy miest nielen slovenských, ale aj zahraničných.“

Dodajme, že pri inštalácii autorke pomáhali Zuzka Kudláková a Gabika Birošová a že práca Dominiky Kolačkovskej pod názvom Nestačí bola v marci inštalovaná aj Stredoslovenskej galérii v Banskej Bystrici.

(ba, in), foto (vb)

↓ Dominika Kolačkovská

Amália dýcha zhlboka

Súčasnej rumunskej dramatičke Aline Nelega sa zrejme nedostalo do uší, že sa na doskách Divadla FDU AU ocitla v pomerne krátkom časovom rozpätí po druhýkrát. Teda jej hra Amália dýcha zhlboka. Pretože terajšej májovej premiére už predchádzalo uvedenie tohto titulu zhruba pred poltuctom rokov.

Niežeby to bolo podstatné. Podstatnejšie sú dve protagonistky, ktoré sa v malom štúdiu FDU predstavili – Bc. Diana Semanová a režisérka Bc. Anna Šoltýsová. Ony sústredili na seba pozornosť.

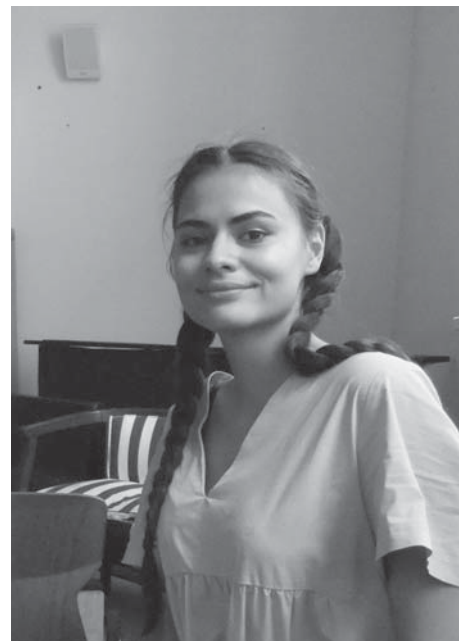
Hra nás zavedie do obdobia rumunského komunizmu a autorka ju vyskladala z piatich častí životných osudov Amálie, hlavnej predstaviteľky. V prvej časti má desať rokov, v druhej šestnásť, v tretej tridsaťpäť, atď. a všetko sa končí jej smrťou. Čiže ide o akýsi prierez jej života od zrodu až po samý koniec. Okrem najprv malej, ale postupne dospievajúcej a starnúcej Amálie sú tu aj ďalšie postavy z jej rodiny a bezprostredného okolia a záleží na inscenátorovi, či im dá konkrétnu podobu, alebo zostanú iba preludmi z Amálinho rozprávania (ako v tomto prípade). To sa hemží zaujímavými postrehmi, ktoré zavše vyvolajú úsmev, inokedy sú naopak drásavo smutné, o to väčšie, že si ona ako naivné dieťa, vychované v socializme, ich význam plne neuvedomuje.

Herec by mal vedieť zahrať všetko

Rodáčka z Vranova nad Topľou Diana Semanová, žijúca v Košiciach, si monodrámu napriek tomu, že trvala presne jednu hodinu, vcelku užívala. „Je to veľmi náročné, lebo ide o ťažký text, navyše popretkávaný pasážami, kedy je úplne statický. Na druhej strane, pokiaľ to ja naplním textom, tak to vyznieva super. Normálne sa to po svete hráva hodinu a trištvrte, takže sme sa snažili zoškrtiť text čo najviac, ako to šlo.“ Na tento titul narazila Diana svojho času v Divadelnom ústave, keď si hľadala monodrámy. A nielen si ich zaznačila, ale mnohé aj prečítala, až kým sa nedostala k Amálii a nerozhodla sa pre ňu. Nejde o náhodu, keďže vo 4. ročníku FDU AU, v ktorom práve študuje, je monodráma povinná. Pedagogické vedenie mal pod palcom Mgr. art. Richard Sanitra, ArtD., na ktorého Diana nedá dopustiť: „Je super,

Režisérka Anna Šoltýsová

Diana Semanová ako Amália

skvelý pedagóg. Veľmi nám pomáhal a som mu za to vďačná.“ Mnohým neuniklo, že Semanovej meno od decembra minulého roka figuruje aj v kmeňovom hereckom zozname Spišského divadla v Spišskej Novej Vsi. S istou dávkou skromnosti hovorí, že pre štvrtáčku na fakulte to nie je už nič nezvyčajné. Za sebou má aj hosťovačku v Štátnom divadle v Košiciach, kde sa prezentovala v aprílovej premiére čiernej komédie dánskej autorky Line Knutzon Remeselníci. Na Spiši má zatiaľ na konte iba jedno predstavenie v Babiačkovej hre Až tri v taňcu na Vidermaňcu. Keď to všetko zosumarizujeme, vyvstáva otázka, či sa mladá herečka dokáže zaškatuľkovať. „Doposiaľ som robila skôr tragické veci, ale na Spiši stvárňujem postavu slúžky, ktorá je pojašená, bláznivá, takže úplný opak. Aj Amáliu som sa snažila urobiť nie tragickú, ale skôr tragikomickú. No veľmi rada by som privítala výsostne komickú úlohu. Niežeby som k tomu inklinovala, jednoducho, herec by mal podľa môjho názoru vedieť zahrať všetko. Nielen sa na niečo upnúť a potom sa v inej postave trápiť.“ Pokiaľ ide o študijné povinnosti, Diana ich zvláda v pohode. Tvrdí, že najťažšie to bolo pre ňu v prvom a druhom ročníku, vysoké nároky kládol aj tretí

ročník, no štvrtý a piaty považuje za viac pohodové. A ak sa človeku podarí nejaké to hosťovanie alebo divadlo – ako v jej prípade – potom nie je o čom.

Trpezlivo na neznáme dejiny

Dianinou konškoláčkou – štvrtáčkou je Anna Šoltýsová, ktorá takisto žiari spokojnosťou. Bodaj by nie, za sebou má vydarené obdobie, napokon, v prípade Amálie išlo o jej druhú monodrámu v tomto semestri. „Nejde o bežnú ročníkovú prácu, je to o tom, či nás niektorý herec osloví alebo nie. Je to dobrovoľné, môže si zvoliť kohokoľvek. Aline Nelega sa mi spracovávala pomerne ťažko, keďže išlo o rumunské dejiny a len samotné naštudovanie okolností, do ktorých je tento príbeh zasadený, trvalo dlho a dalo to zabrať. Čo tajiť, rumunské dejiny nám nie sú veľmi známe, aj keď socializmus mal podobný priebeh ako u nás. Nezaobíšlo sa to bez naštudovania a prezeračia viacerých dokumentov, bolo treba obrniť sa trpezlivosťou.“ Pravdaže, Anna si uvedomuje, že ide o súčasť štúdia, na druhej strane vie, že keby si vzala modernú drámu, bola by to pre ňu schodnejšia cesta. V tejto súvislosti je preto dobrá rada ako soľ nad zlato. A to už je parketa pre pedagogické vedenie. „Mgr. art. Richard Sanitra, ArtD. prišiel medzi

nás trikrát a pomohol najmä pri práci s herečkou. Často však mal aj režijné pripomienky. S ním sa vôbec veľmi dobre pracuje, je pedantný, čo nám vyhovuje, pretože doťahuje veci do konca, vo všetkom poradí a usmerní.“

Keď si naši inscenátori našudovali, kde všade bola Amália úspešne prezentovaná (Francúzsko, Rumunsko) zistili, že trvala hodinu a pol. Preto berú ako úspech, že ich verzia sa obmedzila na jednu hodinu, najmä preto, že ide síce o kvalitný, ale náročný text. Napokon, Amália sa odohrávala v malom štúdiu FDU. Javí sa pre monodrámu komornejšia scéna vhodnejšia? „Záleží na od celkovej scény

a režijnej koncepcie. Osobne si myslím, že monodrámy by mali byť stavané skôr na malé štúdio, ale mali sme už aj v našej škole monodrámy, situované do veľkého štúdia a nedopadlo to zle. Je to teda aj o režisérových, aj o hereckých schopnostiach,“ prezrádza Anna Šoltýsová, ktorá zároveň poskytla dôkaz o tom, že režiséri si neraz vo svojich inscenáciách aj zahrajú. V Amálii si dopriala malý výstup, nič verbálne – predstavuje učiteľku tohto ešte malého dievčatka, ktoré recituje komunistickú báseň, a ona ho privedie späť na javisko po tom, čo z neho so strachom zuteká...

Nádejná režisérka sa už prehŕňa v titu-

loch na svoje magisterské predstavenie, lebo v “piataku“ to vraj už vypukne. Nielen štátnice, ale aj magisterský projekt je niečím, čo nielen študent nálepkuje ako čosi veľké, primerané završeniu štúdia. Výhodou však je, že aj pri tomto výbere sa núka možnosť konzultácií s pedagógmi, ktorí na vec nazerajú aj z hľadiska toho, koľko je k dispozícii hercov, žien, mužov a vôbec možností, a to aj finančných. Od nich padne spravidla rozhodujúce slovo, a tak to bude aj v prípade Anny Šoltýsovej.

(ben), foto autor

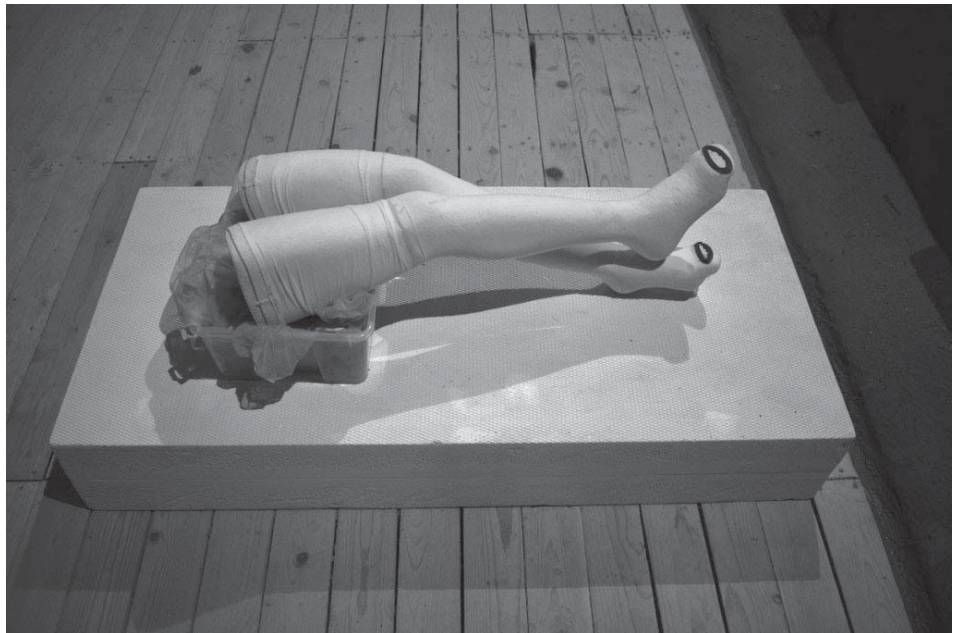
Masarykovej „Kto opravuje“ v Bratislave

Galéria Statua v Pálffyho paláci v Bratislave ponúkla prednávkou výstavu Evy Masarykovej „Kto opravuje“, ktorej vernisáž sa odohrala 4. mája. Výstavu pripravila Xénia Lettrichová a trvala do 24. mája.

Výstava predstavila aktuálnu tvorbu z kuchyne Evy Masarykovej s témami blízkych vzťahov, kontinuity, nadväznosti udalostí, formami ženského sochárstva s konceptuálne použitým materiálom, ktoré sa nevyhýba efemérnosti a neuchopiteľnosti pojmov a vecí, zahŕňa náhodu, pozastavuje sa pri všednosti. Používa ideovo preťažený sochársky objekt, inštaluje pre daný, konkrétny priestor. Dopovedá textom a fotografiou.

Autenticita a presvedčivosť

Vo výstavnom projekte Evy Masarykovej Kto opravuje sa zbieha viacero obsahových línií, inšpirovaných konkrétnymi ľuďmi, pričom všetky spoločne prekrýva časový faktor ako stále prítomný majestát v našom bytí i v nezvratnom procese zanikania stôp po ňom. A s tým súvisí i naša prirodzená snaha o zastavenie a uchovanie si subjektívne dôležitého momentu alebo súvislosti. Evine témy sú zväčša auto-

biografické, reflektujú osobnú situáciu a skúsenosti v kontexte rodiny, vďaka čomu sú autentické a presvedčivé. Eva Masaryková sa okrem autorskej tvorby venuje organizačnej a kultúrnej aktivite na poli súčasného umenia, kurátorstvu a textom o umení. Je aktívnou a poprednou členkou sochárskych zdru-

žení Cabeza Colectiva a Resculpture. sk, Asociácie sochárov. Pedagogicky pôsobila v rokoch 2007 – 2010 na VŠVU v Bratislave a od roku 2012 pracuje ako odborná asistentka na Akadémii umení v Banskej Bystrici.

(in) foto: <http://www.galeriastatua.sk>

Thomas Orrow Comics Fest / vol. 2

Komiksové médium v našom galérijnom prostredí je skôr výnimkou, ktorá by mala potvrdzovať pravidlo. Od 24. apríla do 13. mája t. r. prebiehala v Galérii FX na AU v Banskej Bystrici – rozsiahla výstava Thomas Orrow Comics Fest / vol. 2. – ktorá je súčasťou širšieho výstavného cyklu a od roku 2017 prezentuje autorov súčasného komiksu.

Exhibíciu v kurátorskom výbere Richarda Kittu a Pavla Bratského tvoria diela autorov, ktorí sa zúčastnili medzinárodnej súťaže Thomas Orrow Award. Tento projekt má upozorniť najmä na svojbytnosť komiksového žánru v kontexte výtvarnej scény.

Teoretik a vydavateľ komiksu Thomas Orrow (USA) a jeho tím z Košíc prizval k spolupráci viacerých medzinárodných expertov z danej oblasti. V projekte figurujú napríklad Tomáš Prokúpek (šéfredaktor časopisu Aargh!) a Martin Foret (ČR), ktorí sú spoluautormi výnimočnej publikácie „Dejiny československého komiksu 20. storočia“, komiksový teoretik Egon Niczky (Maď.) alebo slovenská výtvarníčka Svetlana Fialová.

Výber komiksových autorov

Výstava ponúka výber komiksových autorov, ktorí pracujú v rôznych médiách s prevahou kresby a digitálnej ilustrácie, zároveň sleduje spôsob, akým výtvarníci pracujú so storyboardom a naráciou. Katalóg výstavného projektu tvorí špeciálny release časopisu Enter (vyd. Dive Buki). Podľa jeho zostaviteľa (Kitta, Bratský, Orrow) je publikácia snahou o kontextualizáciu komiksu, resp. ponúka širší pohľad na komiks ako samonosné autorské inter-médium, v potenciálnom prepojení s inými výtvarnými oblasťami, kinematografiou či herným priemyslom.

Z obsahu katalógu je zrejme, že mnohí z komiksových autorov pôsobia aj vo sfére voľného výtvarného umenia, resp. sú absolventmi umeleckých vysokých škôl. K výrazným slovenským komiksovým autorom mladšej generácie patrí maliarka Eva M. Ondová, grafik Lukáš Freytag alebo intermediálny

Pavol M. Červeníak, k zahraničným zasa výtvarník Lukáš Komárek (ČR), animátor Zoltán Koska (Maď.), ilustrátorka Daria Bolshikh (Rus.) a mnohí ďalší. Súťaž Thomas Orrow Award je po vyše dvoch desaťročiach jedinou súťažnou prehliadkou na Slovensku, ktorá je okrem vyššie spomenutých ambícií snahou o priamu konfrontáciu domáceho a zahraničného autorského komiksu –

v intenciách súčasných globalizovaných či lokalizovaných kultúrnych stratégií. V neposlednom rade ponúka rôznorodosť štýlov a pomenúva východiská a možnosti tohto svojbytného žánru. Viac informácií o komiksovej platforme Thomas Orrow je možné nájsť na webstránke projektu www.tomorrow.sk.

Richard Kitta, Pavol Bratský, foto Patrik Ševčík

Together – Edmonton

V Galérii FAB v Edmontone sa v termíne 12. 6. – 7. 7. 2018 koná výstava pedagógov a umelcov Fakulty výtvarných umení Akadémie umení v Banskej Bystrici a Fakulty multi-mediálnej komunikácie Univerzity Tomáše Bati v Zlíne. Výstava symbolicky nazvaná "Spolu" vzdáva hold významným historickým udalostiam v československých dejinách.

Tento rok si pripomínáme 100. výročie založenia Československa (28. októbra 1918), 50. výročie Pražského jari a 25. výročie nezávislosti Českej a Slovenskej republiky. Nezávislosť pre Slovákov a Čechov prišla v posledných dňoch prvej svetovej vojny, keď sa rakúsko-uhorská ríša rozpadla. Hoci sa bývalé Československo mierovo rozpadlo v roku 1993 na nezávislé republiky, pokračujúca spolupráca a priateľstvo stále pretrvávajú dodnes.

Spolupráca medzi Katedrou umenia a dizajnu a Akadémiou umení Slovenska sa začala v roku 2013 výstavami na Slovensku a Galérii FAB. Výstava Together predstavuje ďalší dôležitý medzník v tejto medzinárodnej umeleckej spolupráci. Je veľkoryso podporovaná inštitútom Wirth, Československou spoločnosťou umenia a vedy Alberty (SVU) a Slovenskou národnou asociáciou v Kanade. Výstavný projekt Together prezentuje tvorbu 19 umelcov pôsobiacich na

spomínaných vysokých umeleckých školách v Čechách a na Slovensku. Českú stranu zastupuje 7 umelcov a umelkýň z Fakulty multi-mediálnej komunikácie Univerzity T. Bati v Zlíne. Fotografka Irena Armutidisová, Kaligrafka a grafička Lenka Baroňová, Vladimír Kovařík, konceptuálny fotograf Václav Ondroušek, fotografi Jaroslav Prokop, Václav Skácel, Richard Vodička. Slovensko reprezentuje 12 umelcov a umelkýň, ktorí pôsobia na Fakulte výtvarných umení AU v Banskej Bystrici. Robert,

Brun, Igor Benca, Patrik Ševčík z katedry grafiky, za katedru IDM Miroslav Nicz a Michal Murin, Katedru maľby reprezentuje Štefan Balázs, Rastislav Podoba a Ján Triaška, katedru sochárstva Jozef Suchoža, Juraj Sapara, Ivana Sláviková a Marek Galbavý.

Kurátorom výstavy je Juraj Sapara, dekan FVU AU v BB, facilitátorom projektu je MUDr. Peter Ondruš, asociovaný klinický profesor Mazankowski Alberta Heart Institute (na snímke vpravo).

Patrik Ševčík, foto archív Petra Ondruša

Letný projekt Divadla Continuo

Tak ako v predchádzajúcich rokoch organizuje Divadlo Continuo z českých Malovic od 16. júla do 19. augusta 2018 medzinárodný divadelný site-specific projekt. Ak záujemci dostanú grant, študenti AU, ktorí prejdú výberom, neplatia sumu 310 €.

K účasti na projekte pozývajú organizátori hercov, performerov, tanečníkov, výtvarníkov, muzikantov, ktorí majú divadelné, výtvarné alebo hudobné skúsenosti (štúdium umeleckej školy, prax v skupine, autorská tvorba) a úprimný záujem o účasť na projekte.

Tvorivý proces

Základnou myšlienkou letných projektov Divadla Continuo je tvorivé stretnutie divadelníkov odlišných prístupov a profesií z rôznych krajín pri spoločnom diele. Účastníci spolu niekoľko týždňov žijú a pracujú v bývalej poľnohospodárskej usadlosti Švestkový Dvůr, sídle Divadla Continuo a pripravujú inscenáciu pre vybrané nedivadelné lokality v okolí. Pripravovaná

inscenácia je vždy inšpirovaná miestom a neopakovateľným stretnutím. Po premiére nasleduje šesť repríz a derniéra. Inscenácia vzniká z výsledkov pohybových, hlasových, hudobných a výtvarných tvorivých dielní, ktoré prebiehajú po dobu projektu. Dielne vedú členovia Divadla Continuo. Následný tvorivý proces v nedivadelnej lokalite je v tomto roku po prvýkrát rozdelený medzi osem mladých režisérov pod supervíziou Pavla Štourača, umeleckého šéfa Divadla Continuo.

Téma

Hlavnou témou tohtoročného projektu sú historické udalosti 20. storočia, ktoré sa odohrali v rokoch s osmičkou na konci letopočtu. Samotné predstavenie bude tvoriť osem osemminútových výstupov ôsmich autorov a skupín. Z hľadiska účastníka je prvotný záujem, energia a vytrvalosť, ochota pracovať a zdieľať svoje umelecké vízie v skupine, túžba objavovať nové možnosti tvorby, ponúkať, skúšať, poznávať. Účasť je nutná po celú dobu projektu, uzávierka prihlášok bola 6. 5. 2018.

(in)

Začiatkom júna sa Divadlo AU stalo dejiskom predstavenia (sa) poslucháčov 1. ročníka muzikálového spevu katedry vokálnej interpretácie FMU AU pod titulom Desat', v ktorom monológ pretínal monológ v (náhodných?) dialógoch života. Réžiu a pedagogické vedenie tejto hudobno-dramatickej koláže mal pod palcom Igor Šimeg.

Foto Vlado Bahýl

Na júnových Dňoch mesta Banská Bystrica sa predstavili aj reprezentanti Akadémie umení.

Foto (vb)

Naši herci v Poděbradoch zažiarili

Tradičný festival umeleckého prednesu Poděbradské dni poézie (PDP), ktorý sa uskutočnil 19. – 22. apríla t. r. pod záštitou Hereckej asociácie, bol obohatený nielen happeningom k pocte S. K. Neumanna, ktorého meno vo svojich začiatkoch festival niesol, ale aj novým pokusom „vídeo-reflexii“ z diania na poetickom festivale, ktorý bol vtípne zúročený na záverečnom Koncerte laureátov. Súčasne patrilo spomienke na jedného zo zakladateľov a propagátorov festivalu krásneho slova, teatrologa, literárneho vedca, dlhoročného šéfa poetickej kaviarne Viola, režiséra a porotcu Vladimíra Justla.

Umelecká konfrontácia v česko-slovenskom rozmere

Vďaka podujatiam ako sú Poděbradské dni poézie, sa môžu mladí interpreti i majstri umeleckého slova z Čiech, Moravy, Sliezska a Slovenska každoročne nielen stretávať, ale aj umelecky konfrontovať v prekrásnom prostredí poděbradského zámku a zažiť neopakovateľnú atmosféru, ktorá tu už tradične panuje. PDP prinášajú roky svoje ovocie len vďaka obetavej práci hlavnej organizátorky, predsedníčky spolku Slovo a hlas Marty Hrachovinevej, spriaznenému zanietencovi – starostovi Poděbrad Ladislavovi Langrovi a pracovníkom Mestského kultúrneho centra Poděbrady, ktorí vytvárajú priam rodinnú atmosféru festivalu. Aj tohtoročná vysoká účasť recitátorov a návštevníkov bola dôkazom, že umelecké slovo v česko-slovenskom rozmere, tento rok historicky jubilejnom, stále žije. A verme, že spomínaný československý duch festivalu prežije, aj vďaka snahe manželov Viere a Vladimírovi Ruskovým, ktorí s láskou odovzdali štafetu a zasvätili do práce festivalovej prípravy za slovenskú stranu mladšiu nasledovníčku, Zuzanu Laurinčíkovú, ktorá sa umeleckému prednesu a jeho výučbe venuje aj na pôde hereckej katedry vysokej umeleckej školy - Akadémie umení v Banskej Bystrici.

Zuzane Laurinčíkovej (vpravo) sa počas festivalu na slávnostnom galavečeri dostalo cti čítať laudáciu bývalej dekanke FDU AU Božidare Turzonovovej (na zábere vľavo), ktorá získala ocenenie v oblasti prednesu - Krištáľová ruža.

Celkovo sa festivalu zúčastnilo 45 recitátorov, z toho 23 zo Slovenska, čo je úctyhodný počet a svedčí o záujme umeleckých škôl. V súťažnej časti II. kategórie Fóra umeleckého prednesu poézie a prózy sme zaznamenali výrazné úspechy už opakovane, po druhýkrát za sebou získaním celkového Laureáta ceny Vladimíra Justla a certifikátu od Hereckej asociácie, ale aj Ceny publika, ktoré si odniesla poslucháčka 5. ročníka Fakulty dramatických umení Akadémie umení v Banskej Bystrici Dominika Knažková (v minulom roku ocenenia Laureát festivalu a Cena publika získala poslucháčka FDU AU BB Katarína Gurová). Odborná, ale aj laická verejnosť vysoko vyzdvihla aktuálnosť výberu témy, rezonujúcej v celosvetovom kontexte, ale predovšetkým spôsob interpretácie, ktorý spočíval v civilnom prejave (čo

neznamená, že interpretka hovorila „rečou ulice“) a upúšťania od zvýrazňovania dimenzie prozaickosti a dramatickosti textu. Viac akcentovala sémantiku, v jej výpovedi prevažovali prostriedky zvýrazňujúce dynamiku a tlmila prostriedky vetnej melódie. Aj emócie boli tmené a keď sa prejavili, pôsobili ako vrstvené tremolo, prebýjajúce sa z duše na povrch zvýraznenou artikuláciou. Divák v sále ostal dojatý a unesený. Odborník, sediaci v hľadisku, si mal možnosť uvedomiť, že sa v posledných rokoch mení prístup interpreta k textu. Rozhodne už dávno aj na tomto fóre pominuli časy agitačnej naliehavosti prejavu z javiska. Doba sa odráža i v prednese, a to aj po dramatickej stránke. Odbornú porotu v I. kategórii tvorili Hana Konfránková (predsedníčka), Jana Machalíková, Nina Martínková, Ivan

Vo Vizitkách sa úspešne predstavili poslucháči 3. ročníka herectva Akadémie umení (herecké vedenie doc. Jan Přeučil a Mgr. Richard Sanitra), ktorí do Poděbrad priniesli pásmo veršov významného slovenského básnika Mikuláša Kováča. Okrem Hudáčkovej, Rakúsovej, Budinského a Laurinčíkovej nás v nich reprezentovali Petra Dzuríková, Samuel Gáfrik, Matúš Hollý, Nikola Kozáková, Peter Magurský, Patrícia Marikovská, Katarína Sačková, Martin Stolár, Michaela Trávníčková, Eduard Valašík.

Němec a zo Slovenska Zuzana Laurinčíková. V II. kategórii pracovali Aleš Vrzák (predseda), Martina Longinová, Apolena Veldová, zo Slovenska Lucia Vráblicová a Alfréd Swan.

Mimoriadny ohlas na „Mikiho“ verše V cykle sprievodného festivalového programu Vizitky, v rámci ktorého sa prezentujú jednotlivé umelecké školy s programami, ktoré vznikajú z lásky k poézii, mali zo Slovenska zastúpenie dve vysoké školy - AU v Banskej Bystrici a VŠMU v Bratislave. Vo Vizitkách sa úspešne predstavili aj poslucháči 3. ročníka herectva Akadémie umení, ktorí do Poděbrad priniesli pásmo veršov významného slovenského básnika Miku-

láša Kováča, banskobystrickej verejnosti populárnemu „Mikimu“, po prvýkrát inscenovaných v dramatickej javiskovej podobe ako divadlo poézie s názvom Všetci ste v mojom srdci prítomní.

V 40-minútovom herecky vyváženom a verbálne náročnom predstavení znel živý cimbal v podaní Anežky Hudáčkovej nielen ako symbol Slovenska, ale aj špecifikum banskobystrickej vysokej školy, jedinej na Slovensku, kde sa cimbal vyučuje. Réžiu a scenár pásma pripravila Lucia Rakúsová, hudobnú spoluprácu prijal významný slovenský cimbalový virtuóz a pedagóg Martin Budinský, pedagogického umeleckého vedenia poslucháčov sa ujala Zuzana Laurinčíková.

Okrem tradičnej recitačnej súťaže Fóra prednesu poézie a prózy PDP a Vizitiek priniesol zážitok aj slávnostný večer odovzdávania Krištáľových ruží. Herečka Božidara Turzonovová ponúkla divákovi verše najstaršej básne Proglas od sv. Konštantína Filozofa. Ďalší ocenení Krištáľovou ružou boli významní českí herci Daniela Kolářová a Igor Bareš. Tak ako po minulé roky aj 56. ročník PDP pripravilo Združenie priaznivcov hovoreného slova Slovo a hlas v spolupráci s Literárnym fondom v Bratislave, mestom Poděbrady a Kultúrnym a informačným centrom v Poděbradoch. Literárny fond finančným príspevom významne napomáha reprezentácii

Vítazi PDP, úspešní účastníci Fóra prednesu, sprava Andrej Polakovič (5. ročník FDU), Zuzana Laurinčíková (pedagogické vedenie), Dominika Kňazková (5. ročník FDU), Martin Stolár (3. ročník FDU)

slovenskej kultúry v zahraničí. Pre mladých umelcov – recitátorov je to povzbudením ich vzťahu nielen k slovenskej literatúre, ale predovšetkým k javiskovej reči a umeleckému prednesu ako aj rozhodnutiu ešte viac šíriť krásu interpretovaného umeleckého slova. Pre ostatných zainteresovaných je to ocenenie a povzbudenie do ďalšej umeleckej činnosti v tejto inak nie veľmi docenennej oblasti umeleckej tvorby. Poděbradské dni poézie sú jedným z kľúčov, ktoré otvárajú srdcia a plnia základnú úlohu – byť poslom kvalitnej poézie v brilantnom prednese, výrazne sa podieľať na skvalitňovaní javiskovej reči, hovoreného umeleckého slova, šíriť literatúru v oboch národných kultúrach a byť jedným zo symbolov česko-slovenskej kultúrnej spolupráce. A ako to vyjadril Ladislav Langr „v neposlednom rade ide o inšpiratívne stretnutie s ľuďmi, ktorí pochopili, že je treba byť sviečkou, ktorá žiari do tmy odcudzenia“...

Úspešní slovenskí účastníci Fóra prednesu poézie a prózy

I. KATEGÓRIA (študenti hereckých škôl, konzervatórií a pozvaní amatéri vo veku od 16 do 19 rokov): Prémia Literárneho fondu v Bratislave za mimoriadny umelecký výkon: Nikola Kravcová (Súkromné konzervatórium D. Kardoša) - Václav Pankovčín: Marimka (úryvok z knihy Tri ženy pod orechom). Prémia Literárneho fondu v Bratislave za dramaturgiu: Samuel Gonda (Konzervatórium Košice) - Cchao Kchou (preklad: Elena Hidvéghyová - Yung): Dotyčný je mŕtvy, ak niečo chcete, zapáľte papierové peniaze. Prémia Literárneho fondu v Bratislave za voľbu výrazových prostriedkov: Vanda Bernátová (Konzervatórium Košice) - Joseph Boyden (preklad: Zdenka Buntová): Narodená so zubom.

II. KATEGÓRIA (profesionálni interpreti, poslucháči hereckých škôl a pozvaní amatéri vo veku od 20 do 30 rokov): Laureát ceny Vladimíra Justla a certifikát od

Hereckej asociácie: Dominika Kňazková (AU) -Christina Lambová: Malala (na motívy biografie „Volám sa Malala“). Cena publika: Dominika Kňazková - Christina Lambová: Malala (na motívy biografie „Volám sa Malala“). Prémia Literárneho fondu v Bratislave za mimoriadny umelecký výkon a Cena Vydavateľstva Slovenský spisovateľ: Martin Stolár (AU) - Mária Rázusová-Martáková: Jánošík. Prémia Literárneho fondu v Bratislave za dramaturgiu: Viktória Hodvan (Cirkevné konzervatórium v Bratislave) - Vladimír Štefanič: Modlitba Magdalény. Prémia Literárneho fondu v Bratislave za voľbu výrazových prostriedkov a Cena Rozhlasu a televízie Slovenska: Andrej Polakovič (AU) - Matteo Caniglia (preklad Petra Kovalčíkovej): No border machine.

Mgr. art. Zuzana Laurinčíková, ArtD., foto a. a.

Partnerský projekt AU a FZ SZU

Prednávanom uzrel svetlo sveta návrh aktivít v rámci spolupráce Akadémie umení v Banskej Bystrici a Fakulty zdravotníctva SZU v Banskej Bystrici v roku 2018, ktoré vyplynuli z aprílového stretnutia oboch zainteresovaných strán na pôde AU s cieľom dohodnúť realizáciu jednotlivých zámerov.

Za AU sa na stretnutí zúčastnila prorektorka doc. MgA. Jana Škvarková, ArtD., prodekan FVU doc. MgA. Michal Murín, ArtD., prodekan FDU Mgr. art. Veronika Hollá, prodekan FMU Mgr. et Mgr. art. Peter Špilák, PhD. a kvestorka Ing. Petra Virágová, za FZ SZU prodekan-ka doc. PhDr. Tatiana Rapčíková, PhD. a prodekan PhDr. Daniel Gurín, Ph.D.

Kto čím prispeje?

Akadémia umení v zmysle zámerov spolupráce zabezpečí prezentácie prác študentov v priestoroch interiéru a exteriéru objektu FZ SZU - blok A, ďalej prehliadku priestorov, pričom konkrétny termín výstavy dohodnú zainteresované strany SZU a FVU ako aj rozvíjať myšlienku realizácie študijného predmetu artterapia v spolupráci s AU. Ďalším zámerom je workshop komunikácia - prodekan FDU sa spojí priamo so zástupcami partnerskej SZU a dohodne ďalšie možnosti a plnenie.

V spolupráci s pedagógmi katedry herectva FDU pripravila AU ešte v máji t. r. pre študentov SZU workshop „Rétorika a komunikácia“ (rečová kultúra Mgr. art. Juraj Sarvaš, technika reči Mgr. art. Marek Rozkoš, technika hlasu Mgr. art. Barbora Špániková). Komunikácie pre študentov všetkých fakúlt sa realizujú 2 hodiny týždenne v každom ročníku a navrhnutý termín je až od septembra, keďže je vhodné pripraviť koncept a scenár, zároveň bol záujem o workshop pre zamestnancov. AU ponúkla služby našej Akademickkej knižnice pre študentov SZU aj v on-line verzii na www.kis3g.sk. Fakulta zdravotníctva SZU v zmysle zámerov spolupráce zabezpečí preventívno-rehabilitačné cvičenie pre zamestnancov a študentov partnerskej VŠ (podrobnosti sú v kompetencii kvestorky Ing. Virágovej a prodekana PhDr. Gurína, Ph.D. Pripraví tiež workshop, venovaný tradičnej čínskej medicíne s prednáškou prof. Li a lektorky Ran-ran s ukázkou využívania tradičnej čínskej medicíny tai-chi.

Spokojnosť „mamy myšlienky“

Začiatkom júna sa v priestoroch FZ SZU uskutočnila vernisáž výtvarných prác študentov FVU AU. Predstavovala prvý krôčik konkrétnej realizácie programu spolupráce medzi oboma alma mater.

„Sme veľmi radi, že sa nám podarilo dopracovať až k tomuto bodu,“ uviedla dekan FZ SZU doc. PhDr. Beáta Frčová PhD., MPH., takpovediac mama myšlienky. „Trvalo to rekordne krátko, veď ja som prišla za pani prorektorkou Škvarkovou s nápadom pred dvoma mesiacmi. Pravdu povediac, pani prorektorka si spočiatku nevedela veľmi dobre predstaviť, čo od nej požadujem, ale potom som to dala na papier, začalo sa o tom diskutovať a napokon sa zrodila veľmi pekná spolupráca. Tá nie je len o ukázkach činností študentov AU, ako v prípade výstavy, ale je to aj o našej pomoci smerom k AU, lebo aj máme čo ponúknuť. Hlavne zo stránky fyzioterapeutickej, napokon, náš prodekan už zavítal na AU, robia špeciálne programy pre kolegov, aby si zlepšovali kondíciu. Ďalším bodom spolupráce sú aktivity smerom k našej Konfuciovej učebni tradičnej čínskej medicíny a kolegami z Číny. Pokiaľ ide o aktivity opačným smerom, ako správni učítelia stále pociťujeme potrebu zdokonaľovať sa v rétorike a komunikačných technikách. Preto sme požiadali, aby majstri rétoriky a komunikácie zasa pracovali s nami.“

(mh), foto (ben)

↑ Z vernisáže v priestoroch budovy FZ SZU

← Všetko „upiekli“ prorektorka AU doc. MgA. Jana Škvarková, ArtD., a dekan FZ SZU doc. PhDr. Beáta Frčová PhD., MPH

Réžia je to pravé orechové

Všestranná Lucia Rakúsová je presvedčená, že všetko je riadené „zhora“

V májovom programe našich divadelníkov sa objavila aj inscenácia Andreja Ferka Husia hra, ktorú so študentmi 3. ročníka herectva naštudovala Lucia Rakúsová. Ambiciózna, talentovaná, všestranná, spontánna, sympatická

Od premiéry už pretieklo dolu Hronom vody neúrekom, ešte sa vám neprejedla?

-Tak to naozaj nehrozí, aj keď premiéra bola ešte v decembri minulého roka. Tentoraz sme hru reprízovali tuším štvrtý raz. Alebo piaty? Nie som si istá. **Andrej Ferko je náš súčasný autor, čo vás inšpirovalo k naštudovaniu tejto hry?**

- Nie je to žiadna tajnosť. Dostala som odporúčanie od môjho pedagóga, PhDr. Maťašíka, ktorý nás učil dejiny slovenskej drámy a bol naším vedúcim. Takže mi ju dal do výberu, aby som si ju prečítala

a následne som sa pre ňu rozhodla ako bakalársky projekt.

V prípade hercov ide o vašich konškolákov, aj keď vy ste, pravdaže, na réžii. Nie je takýto prípad dvojsečnou zbraňou?

- Vonkoncom nie. Veľmi dobre sa mi s nimi pracovalo. Áno, sú to moji spolužiaci, s niektorými som už mala skúsenosť z iných projektov, takže ma potešilo, keď prijali návrh na spoluprácu aj v tomto prípade.

Ako by ste charakterizovali samotnú hru?

- Je to príbeh o rodine, o vzťahoch v nej a výsostne aktuálny, aj keď ju autor napísal ešte v roku 1993. Vlastne teraz mala premiéru a spracováva príbeh rodiny možno z tých čias, kedy ju autor napísal, ale tieto témy sú stále aktuálne. Pre súčasného diváka je aktualizovaná najmä prostredníctvom postavy moderátora Adama, ktorého stvárňuje Matúš

Hollý. Je o vzťahoch, o tom, čo funguje, čo a prečo nefunguje. Samotné postavy v inscenácii sú rovnocenné, aspoň pre mňa, každá má rovnakú dôležitosť.

Ako sme spomenuli, herci sú vašimi spolužiakmi, ale vy ste takpovediac svojský prípad...

-To je pravda, som od nich o desať rokov staršia. Akosi som sa rozhodla študovať tento odbor neskôr... Po doktorovi Maťašíkovi nás ako vedúca katedry prevzala Mgr. art. Burdová, Ph.D., ktorá je spolu s docentom Oľhom našim pedagogom réžie. Inak, ja som tu veľmi spokojná – v škole, v Bystrici, v tomto kraji. Pochádzam od Trnavy, v Bratislave som študovala herectvo na konzervatóriu, až som sa napokon ocitla v meste pod Urpínom.

Vyskúšali ste hneď niekoľko partíket, je réžia to pravé orechové? Vlastne ste sa prezentovali spracovaním Karvaša, čomu predchádzalo nie-

koľko menších projektov a k tomu pribudla Husia hra ako celovečerný debut.

- Áno, veľmi túžim sa tomu venovať. Ale to je v dnešnom svete tak neisté... Áno, mám na konte isté skúsenosti, veď som osem rokov pôsobila ako externá herečka v trnavskom Divadle Jána Palárika, tiež v rozhlase, spolupracujem so Spolkom slovenských spisovateľov, chodím recitovať, objavujem sa na prezentáciách kníh. **V tejto súvislosti pripomeňme, že nedávno ste zaujali osobitým vystúpením v Poděbradoch.**

- Nuž pre mňa to bol naozaj zážitok, zúčastnila som sa tohto podujatia po prvý raz. Prostredie, prajná atmosféra, no super. Scenár z básní Mikuláša Kováča som vypracovala už dávnejšie a vystúpili sme tam z hercami, ktorí účinkujú aj v Husej hre. Kováčove verše sú mojou srdcovkou, recitovala som ich ešte pred knižným vydaním, lebo sa mi dostali do rúk ako nepublikované. Z toho som urobila výber, a to v bratislavskom V-klube a keď vyšla kniha Všetci ste v mojom srdci prítomní, tak sme sa

toho zhostili ako divadlo poézie. Premiérovo v rámci hodín prednesu s doktorkou Laurinčíkovou. Pre mňa to predstavuje novú skúsenosť, veď ide o verše a nie o drámu. Ale nówum je to aj pre hercov, museli sa vysporiadať s tým, že nestvárajú dramatickú postavu a že vzťahy nie sú také ako v dráme, ale že ide o poetické obrazy. O sebe môžem ešte prezradiť, že mám vzťah k opere. Vlani som robila asistentku réžie v opere SND, kde som pôsobila v umeleckom súbore. Jednoducho povedané, učím sa. Dostala som takúto šancu „zhora“, z neba, tak som ju využila. Mám totiž taký pocit, že všetko je riadené „zhora“. A ešte spievam. Od konzervatória spolupracujem s klaviristom Pavlom Bodnárom, máme trio a s Jozefom Brisudom, Milanom Ručekom, Gabrielom Jonášom program Slovenské piesne do dzezu. Dusík, Elbert, teda obdobie vzniku populárnej tanečnej piesne.

(ben), foto autor, (vb)

Lucia Rakúsová

← Fragment z inScenácie Husia hra

Medzinárodná výtvarná súťaž „2018 – Future of Europe“

Rada pre medzinárodné vzťahy v Prahe v spolupráci s Ústavom medzinárodných vzťahov a Friedrich Ebert Stiftung vyhlásili medzinárodnú výtvarnú súťaž na tému 2018 – Future of Europe.

Študenti vysokých výtvarných a umeleckých škôl majú možnosť vyjadriť svoj názor prostredníctvom plagátu na túto tému. Zadaním je tvorivým spôsobom preniesť svoju predstavu o budúcom smerovaní Európy na formát 100 x 70 cm, ktorý je pre všetkých súťažiacich rovnaký. Výsledné umelecké diela budú podnetom a inšpiráciou pre zahájenie verejnej debaty o budúcnosti Európy. Výtvarná súťaž sa zameriava na budúcnosť, predovšetkým na to, v akom svete chceme žiť. Dnešnej európskej spoločnosti chýba dlhodobá vízia a koncepcia smerovania. Trvalo udržateľný rozvoj je smer, ktorým sa Európska únia vydala, ale jeho naplnenie nie je z mnohých dôvodov postačujúce.

Rada pre medzinárodné vzťahy nadväzuje na predchádzajúce medzinárodné študentské súťaže: European Identity – 2006, Balkans Perception of European Identity – 2007, Europe Without Barriers – 2008, Migration to Europe – 2010. Súťaž sa zúčastnilo 616 študentov zo 40 výtvarných fakúlt z 16 európskych krajín. Výstavy: Atény, Belehrad, Bratislava, Brno, Brusel, Budapešť, Haag, Islamabad, Madrid, New York, Paríž,

Plzeň, Podgorica, Praha, Sarajevo, Skopje, Štokholm. Záštitu nad projektom prevzalo Veľvyslanectvo Českej republiky vo Francúzsku. Projekt podporujú Západočeská univerzita v Plzni, Univerzita Tomáša Baťu v Zlíne, Univerzita J. E. Purkyně v Ústí nad Labem.

Podmienky súťaže „2018 Future of Europe“

Do súťaže budú prijaté práce spĺňajúce tematické zadanie „2018 – Future of Europe“. Rada pre medzinárodné vzťahy je oprávnená používať práce študentov pre realizáciu súťaže a pre širokú prezentáciu ich výsledkov, a to bez nároku autorov prác na akúkoľvek odmenu za užitie diela za týmto účelom, k čomu dáva autor práce jej prihlásením do súťaže súhlas. Všetci účastníci súťaže svojou účasťou výslovne súhlasia s tým, že ich práce budú vytláčené v katalógu, vystavované na výstavách, v médiách v rámci dosiahnutia cieľa tejto súťaže. Nezávislá porota vyberie najlepšie práce. Ceny: 1. miesto 600 eur, 2. miesto 400 eur, 3. miesto 320 eur, k tomu ako výstup výstava vybraných plagátov a katalóg všetkých prác študentov. Práce s prihláškou mali uzávierku do 8. mája t. r.

(in)

Kompozičné dielne: editácia partitúry

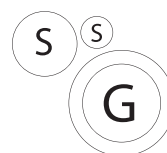
Katedra kompozície a dirigovania zboru FMU AU a Projekt Kompost uviedli na pôde fakulty v polovici mája Kompozičné dielne: editácia partitúry.

V prednáškovej časti vystúpila Mgr. art. Zdenka Fekiačová Skruteková, ArtD. s témou Základy editácie diela v prostredí notačných programov, ďalej Mgr. art. Anna Paluchová, ArtD. s príspevkom Význam editácie partitúry v kompozíciách skladateľa a MgA. Daniel Chudovský s témou Základy editácie otvoreného diela v prostredí notačných programov. Ďalšiu časť programu tvorili individuálne kompozičné dielne s lek-

tormi a členmi ansámblu Kompost. Záver patril komornému koncertu študentov kompozície FMU AU, Konzervatória J. L. Bellu a ZUŠ J. Cikkera v Banskej Bystrici, ktorý sa odohral v koncertnej sále fakulty. Predstavili sa v ňom poslucháči kompozície FMU Pavol Béreš, Vladimír Homola, Jakub Laco, Tomáš Nezkusil, Kristína Rusnáková a Jakub Tomajko.

(ba)

Výstavy a aktivity Stredoslovenskej galérie

Stredoslovenská
galéria

Bethlenov dom, Dolná 8:

Jana Farmanová: V mojich záhradách (20. marec - jún 2018), stála expozícia Stana Filka - Hydrozoa (2. časť) - Ján Ballx: Hob (20. marec - jún 2018), časť druhá: František Demeter a Tomáš Džadoň (27. jún - 30. september 2018), Ivana Šáteková: Hejtslováci (27. jún - 30. september 2018).

Vila D. Skuteckého, Horná 55:

Stála expozícia Dominika Skuteckého, celoročne. Otváracie hodiny: UT - NE: 10.00 - 15.00 hod.

Praetorium, Nám. Š. Moysesova 25:

Blažej Baláž: ghOstwriter (25. apríla - 17. júna 2018)

Podujatia a sprievodné aktivity:

Celoročne - Vila D. Skuteckého: Zábavný skicár - pre najmenších návštevníkov - Detský tlačený sprievodca expozíciou - Galerijné kufríky - Holokaust a osudy D. Skuteckého.

Ponuka pre školy:

SSG realizuje tvorivé dielne, animácie a lektoráty pre materské, základné a stredné školy, školské kluby, základné umelecké školy a centrá voľného času.

Bližšie informácie na www.ssgbb.sk

SSG, Dolná 8, 975 90 B. Bystrica, tel.: +421 48/470 16 15, ssgbb@ssgbb.sk, www.ssgbb.sk, fcb.

Voľný vstup do SSG každú poslednú nedeľu v mesiaci počas roku 2018.

Naši jubilanti

Júl 2018

55 rokov - doc. Mgr. art. Štefan Sedlický, ArtD.

60 rokov - Anna Mazúchová

70 rokov - prof. Mgr. art. Ján Zavarský

September 2018

75 rokov - prof. Ľudovít Hološka, akad. mal.

Jubilantom v mene zamestnancov, študentov a sympatizantov školy srdečne blahožela a do ďalších rokov praje redakčná rada veľa zdravia, šťastia, inšpirácie, tvorivých síl a pohody v osobnom i profesijnom živote.

Dva workshopy v Oulu

V máji tohto roku sa v rámci projektu Erasmus+ konali na OAMK - Univerzity aplikovaných vied vo fínskom Oulu dva workshopy pod vedením pedagógov FVU AU v BB.

Oboznámiť študentov s technikou monotypie a alternatívnymi grafickými technikami bolo hlavným cieľom medzinárodného workshopu pod vedením odborného asistenta Mgr. art. Patrika Ševčíka, ArtD. z katedry grafiky FVU AU v BB. Druhým paralelným workshopom bol Game Design, ktorého koordinátorom bol pedagóg katedry IDM PaedDr. Peter Vitko. (na fotografii vpravo dolu)

Grafickú techniku monotypie a rôzne možnosti ručnej grafickej tvorby si vyskúšalo 6 študentov. Systematicky sa oboznamovali s možnosťami monochro-

matickej tlače, tvorbe dvoj a viac farebných kombinovaných výtláčkov. Okrem základných postupov v monotypii, ktorá spočíva v príprave grafickej predlohy a jej prenesení na papier bol kurz zameraný najmä na využitie experimentálnych možností, ktoré táto technika ponúka – použitie valca, pečiatkového princípu tlače, transponovanej kresby a práce pomocou autorských šablón. Študenti ocenili možnosti tejto techniky, jej využitia a jej praktický prínos pre ich budúce štúdium a vlastnú tvorbu. Výsledné práce sú vystavené v Galerii A v priestoroch univerzity.

Na druhom workshope sa zúčastnilo 17 študentov. Tí mali možnosť vyskúšať si prácu v počítačovom prostredí, pri tvorbe hier a jej jednotlivých súčastí. Tento kurz bol pripravený tak, aby

poskytol študentom hlboký pohľad na herný proces. Cieľom bolo študentov naučiť základnej hernej terminológii, oboznámiť ich so softvérovými nástrojmi používanými v priemysle a dobrým pracovným postupom pri tvorbe hier (3D modelovanie organického a tvrdého povrchu, model, rozbalenie a úprava). Študenti sa naučili pracovať v 3D programe - Unreal Engine, ktorý sa používa na vytváranie mnohých špičkových hier AAA a virtuálnych vizualizácií architektúry. Kurz sa začínal na úrovni návrhov materiálov, osvetlenia, animácie a končil hrou a vizualizáciou pre rôzne platformy. So získanými vedomosťami v kurze sú študenti vyzbrojení potrebnými zručnosťami na začatie budovania vlastných hier alebo vizualizácie.

Patrik Ševčík, foto autor

Slávnostný promočný akt

Každoročne zavŕši slávnostná promócia ukončenie vysokoškolského štúdia. Táto významná chvíľa je nielen medzníkom medzi bezstarostnou mladosťou a dospelosťou, ale tiež výnimočnou spoločenskou a zároveň rodinnou udalosťou, čo potvrdili aj promočné akty všetkých fakúlt Akadémie umení v ostatných júnových dňoch. Ako prví sa z diplomov potešili absolventi magisterského a doktorandského štúdia FMU v Rotunde Ekonomickej fakulty UMB v Banskej Bystrici (na obr. Vlada Bahýľa), po nich v tých istých priestoroch prišli na rad absolventi bakalárskeho a magisterského štúdia FVU AU a do tretice sa slávnostnej chvíle dočkali v Divadle AU na Hornej ulici absolventi FDU.

Zaznamenali sme

Noví docenti FDU

Na FDU AU pribudli nedávno dvaja noví docenti. V polovici mája t. r. sa na filmovej fakulte VŠMU v Bratislave habilitovali dvaja naši pedagógovia – Mgr. Martin Palúch, PhD. a Mgr. art. Ivan Ostrochovský, ArtD.

Triaška v Dome umenia

V Dome umenia v Bratislave bola v čase od 26. 4. – 27. 5. 2018 inštalovaná výstava Jána Triašku Pozostatky. Triaška mixuje citáty z obrazov starých majstrov s popkultúrnymi odkazmi, čím vytvára nové a nečakané spojenia. Na jeho malbách nie je výrazný iba kontrast farieb či tvarov, ale aj obsahový protiklad umelého a živého, človeka a prírody, vojny a slobody.

Z umeleckej a vedeckej rady

Koncom mája sa uskutočnilo zasadanie umeleckej a vedeckej rady AU, ktorá „požehnala“ zámer získania umelecko-pedagogického titulu profesor doc. Mgr. art. Štefana Sedlického, ArtD., garanta a pedagóga katedry kompozície a dirigovania zboru FMU AU. Žiadosť na získanie profesúry podáva aj prorektor AU doc. Mgr. art. Matúš Ol'ha, PhD.

Naši na festivaloch

FDU AU sa ako každoročne predstavuje na viacerých známych podujatiach doma i v zahraničí. S dvomi produkciami zavítala na 25. medzinárodný študentský divadelný festival Zlomvaz, ktorý sa odohral začiatkom mája na pôde hostiteľskej DAMU v Prahe. Titul Škvorny na slnku autor Leopolda Laholu, v réžii Terézie Mindošovej a dramaturgii Patrika Protuša poskytol priestor na realizáciu Matúšovi Buchovi, Andrejovi Polakovičovi, Matúšovi Šťastniakovi a Diane Šutaríkovej. S monodrámou Malala od Christiny Lambovej sa režisérsky predstavil Jakub Mudrák a herecky Dominika Kňazková. Naši študenti obohatili aj júnový 13. ročník divadelného festivalu Dotyky a spojenia v Martine, a to s hrou Júliusa Barča-Ivana Dvaja (réžia Katarína Burdová). Nuž a do ďalekého Kazachstanu sa hotuje poslucháčka FDU Adriana Gandžalová, čím však výpočet aktivít zďaleka nekončí. S inscenáciou Hra na Ľuda Ondrejova, ktorú našťudovali Silvia Kováčiková a Matúš Ol'ha, sa naša škola prezentovala 3. – 6. júna na 45. ročníku

medzinárodného letného divadelného festivalu Zámocké hry zvolenské vo Zvolene a vzápätí s ňou zamierila do Čierneho Balogu, dejiska výseku životných peripetií spisovateľa Ľuda Ondrejova, ktoré hra zobrazuje.

Život je zmena...

Vraví sa, že život je zmena, zmena je život. Táto axióma sa nevyhýba ani našej škole. A tak musíme akceptovať, že bývalý dekan FDU prof. PhDr. Ján Sládeček, PhD. je už na penzii a čerstvý sedemdesiatnik prof. Mgr. art. Ján Zavarský opúšťa rady pedagógov katedry dramaturgie, réžie a teatrológie FDU koncom tohto akademického roka.

Ol'ha s Tajovským do Prešova

Docent Mgr. art. Matúš Ol'ha, PhD. popri iných aktivitách nespúšťa zo zreteľa obľúbenú režisérsku parketu. A tak sa dozvedáme, že na začiatok októbra t. r. pripravuje premiéru Tajovského „Sľubov na tri spôsoby“, ktorých dejiskom bude Divadlo A. Duchnoviča v Prešove, s ktorými sa predstavil už pred tromi rokmi na Festivale študentského divadla v Novom Sade.

Čo nového s kaštielom?

Horúcou novinkou je zvesť, že by sa znovu mali rozbehnúť práce na rekonštrukcii Radvanského kaštieľa, ktorý je v našej kuratele. Podľa všetkého je prísun finančných prostriedkov na dobrej ceste, ministerstvo už obdržalo potrebné podklady.

V znamení premiér

Program Divadla FDU sa v uplynulých mesiacoch niesol aj v znamení niekoľkých premiér. Spomeňme aprílové Zatmenie od Boženy Čahojovej, hru, ktorú našťudovala Soňa Mäsiarová so študentmi 3. ročníka herectva. Za zmienku tiež stojí inscenácia morbidnej komédie Pohreb od Ivana Holuba, ktorú ešte v marci režisérsky uviedol Daniel Mališ, takisto so študentmi 3. ročníka herectva.

FEST - Training Ground

Od 19. – 24. 6. 2018 sa v Espinhu (Port.) uskutočnil intenzívny vzdelávací a networkingový program určený predovšetkým študentom filmových škôl a začínajúcim filmárom. V priebehu šiestich dní ponúkol množstvo príležitostí

na obohatenie teoretických a praktických poznatkov vo vybraných oblastiach filmového priemyslu a tiež na zoznámenie sa s rôznymi zahraničnými filmovými profesionálmi a ich prácou. Vzdelávací program pozostával z: 1. Masterclass – prednášky renomovaných filmových profesionálov. 2. Workshop – cvičenia a diskusie o jednotlivých častiach procesu nakrúcania filmu. 3. Ateliér – pozorovania filmových profesionálov pri práci. Networkingový program pozostával z: 1. Industry Meetings – osobné stretnutia s hosťami filmového festivalu. 2. Filmmakers Corner – prezentácia pripravovaných projektov vybraným divákom. 3. Networking Dinners – spoločné večere s hosťami filmového festivalu. 4. Speed meeting – rýchle spoznávacie stretnutia s ďalšími účastníkmi programu. 5. Fest Nights – večerná párty.

Záverečný koncert FDU

Fakulta dramatických umení AU usporiadal koncom mája v Klube HaD záverečný koncert spievajúcich hercov 2., 3. a 5. ročníka. Klavírny sprievod Ľubomír Richter, hlasoví pedagógovia Dušan Jarjabeck a Ol'ga Hromadová. Divadlo AU bolo potom začiatkom júna dejiskom predstavenia poslucháčov 1. ročníka muzikálového spevu.

(ba, in)

Dva milióny na kaštieľ

V týchto dňoch prišlo z Úradu vlády SR prostredníctvom ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu na účet Akadémie umení účelovo viazaných 2 milióny eur na rekonštrukciu kaštieľa Radvanských. To znamená, že sa môže po istej pauze pokračovať v obnove objektu, v jej nasledujúcej etape príde na rad Rytierská sála. Informáciu nám pred uzávierkou tohto vydania poskytol prorektor pre rozvoj, investičnú a projektovú činnosť AU doc. Mgr. art. Matúš Ol'ha, PhD.

(ba)

Vyznávači výnimočných zážitkov si v apríli v banskobystrickom Robotníckom dome zgustli na koncerte nášho výnimočného študenta Tomáša Valička (vpravo), spojeného s krstom jeho debutového CD „Virtuoso“. Významní hostia boli zárukou neopakovateľného zážitku. Aktéri - sólo: Tomáš Valiček (akordeón), hostia: arménska skladateľka, klaviristka a speváčka Karin Sarkisjan – klavír, spev, Tomáš Balák – klavír, Michal Puche – bicie, doktorandka FMU Alica Hancková – klavír, Adrián Malovaník – kontrabas. Na koncerte zazneli skladby z debutového CD a taktiež skladby klasickej hudby, vareté, argentínskeho tanga a arménskych piesní. Debutové CD s názvom Virtuoso zahŕňa skladby vážnej hudby a vareté. Skladby sú prevažne zamerané na akordeónovú literatúru. Efekt, vážnosť a brilantnosť skladieb dáva celému albumu virtuozitu, z čoho vychádza aj názov CD. Tento album je priezom diel rôzneho žánru a charakteru od klasickej vážnej hudby cez vareté až po argentínske tango. Vznik CD nosiča finančne podporil Fond na podporu umenia Bratislava.

(mh, in), foto Dušan Hein

ART3 – Vydáva Akadémia umení v Banskej Bystrici, Jána Kollára 22, 974 01 Banská Bystrica, IČO: 31 094 970.

Adresa redakcie: Rektorát AU, miestnosť č. 120, tel. 048/414 51 20, fax: 048/414 51 09, mobil: 0908 999 598, e-mail: ben01@centrum.sk, internet: <http://www.aku.sk>

Vychádza štvrťročne, nepredajné. Šéfredaktor: Mgr. Ján Beňuška, redakčná rada: doc. Mgr. art. Matúš Oľha, PhD. (predseda), doc. Juraj Sapara, akad. soch., doc. Mgr. art. Mária Strenáčiková, CSC, Mgr. art. Katarína Burdová, doc. MgA. Michal Murin, ArtD., doc. Mgr. art. Eva Cáhová, ArtD., Mgr. Ján Beňuška.

Grafický dizajn a DTP spracovanie: Mgr. art. Patrik Ševčík, ArtD., Tlač: EQUILIBRIA, s.r.o., Košice. EV 5325/16, ISSN 2453-7349, ISBN 978-80-89555-65-9, EAN 9788089555659.